

Αλλαγή επωνύμου πολιτογραφηθέντος - ηχητική απόδοση

Στον Συνήγορο του Πολίτη περιήλθε αναφορά με αρ. πρωτ. 6086/18.4.06, σχετικά με τον τρόπο που αποδόθηκε στα ελληνικά το επώνυμο της Α, ουγγρικής ιθαγένειας, κατά την πολιτογράφησή της. Ειδικότερα, όπως προκύπτει από συνημμένα δικαιολογητικά, η ορθή απόδοση του επωνύμου προϋπήρχε της πολιτογράφησης σε ελληνικά δημόσια έγγραφα, με σημαντικές συνέπειες για άλλα πρόσωπα, όπως στην ταυτότητα του έλληνα συζύγου της Α, στη ληξιαρχική πράξη γάμου και στο επώνυμο του εντός γάμου γεννηθέντος ανήλικου τέκνου. Ως ελάχιστος σημασίας, υποδεικνύεται από τους αναφερόμενους και το γεγονός ότι η απόδοση στα ελληνικά απέχει της εκφοράς του στην ουγγρική γλώσσα και επισημαίνεται το γεγονός ότι αυτή η διαφοροποίηση θα δημιουργήσει στο μέλλον προβλήματα και στις βιοτικές σχέσεις της Α και της οικογένειάς της στην Ουγγαρία.

Ο Συνήγορος του Πολίτη επικοινωνήσε με την Διεύθυνση Αστικής και Δημοτικής Κατάστασης του Υπουργείου Εσωτερικών Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης, όπου ο αρμόδιος Τμηματάρχης μας ανέφερε ότι σύμφωνα με τις σχετικές εγκυκλίους η απόδοση ονόματος κατά την πολιτογράφηση ακολουθεί την προσκομισθείσα μετάφραση του από το σχετικό πιστοποιητικό γέννησης. Κατόπιν δε και της ορκωμοσίας του πολιτογραφηθέντος, η αλλαγή επωνύμου δεν μπορεί παρά να ακολουθεί την γενική διαδικασία που ακολουθείται για όλους τους έλληνες πολίτες.

Επιπλέον, σύμφωνα με την απόφαση Φ. 42901/12167/95 του Υπουργού Εσωτερικών «Προϋποθέσεις και τρόπος πρόσληψης και αλλαγής επωνύμου και πρόσληψης πατρωνύμου και μητρωνύμου», για την αλλαγή επωνύμου, ο ενδιαφερόμενος απευθύνεται με αίτησή του στο νομάρχη, στην περιφέρεια του οποίου υπάγεται ο δήμος ή η κοινότητα του οποίου είναι δημότης, η οποία πρέπει να συνοδεύεται και με τα ακόλουθα δικαιολογητικά:

1. Πιστοποιητικό εγγραφής του ενδιαφερομένου στο μητρώο αρρένων ή το δημοτολόγιο, από το οποίο να προκύπτει ο τόπος, το έτος γέννησης και η οικογενειακή κατάστασή του.
2. Πιστοποιητικό ποινικού μητρώου
3. Βεβαίωση του οικείου εισαγγελέα, από την οποία να προκύπτει ότι ο αιτών δεν διώκεται για κάποια αξιόποινη πράξη.
4. [Για άντρες, πιστοποιητικό περί της στρατολογικής κατάστασης]
5. Γραμμάτιο καταθέσεως στο Δημόσιο Ταμείο του νόμιμου τέλους αλλαγής επωνύμου. (άρθρο 18 παρ. 2δ Ν.12/1975)

Στην αίτηση πρέπει να ορίζεται λεπτομερώς, ο σκοπός για τον οποίο επιδιώκεται η μεταβολή και να δηλώνεται το επώνυμο του οποίου ζητείται η πρόσληψη.

Σύμφωνα με την Υ.Ε. 43330 της 16-5-85 «η αποδοχή ή μη του αιτήματος της αλλαγής του επωνύμου ανήκει στη διακριτική εξουσία του Νομάρχη, υπό τον αυτονόητο περιορισμό ότι με την αλλαγή αυτή δεν επιτυγχάνεται ή επιδιώκεται παράνομος ή οπωσδήποτε μη αναγνωριζόμενος από

το νόμο σκοπός και πάντοτε με γνώμονα ότι με την αλλαγή του επωνύμου εξυπηρετείται **το υλικό και ηθικό συμφέρον** του αιτούντος» (Κεφ. ΙΙ, Γ2).

Ο Συνήγορος του Πολίτη δεν παρεμβαίνει στην ουσία της κρίσης του Νομάρχη, όμως δεν μπορεί παρά να προβεί στη διαπίστωση ότι, ανεξάρτητα από την πιθανή αμέλειά της Α στη διόρθωση της εκφοράς του επωνύμου κατά τη διαδικασία της πολιτογράφησης, η διαφοροποίηση του επωνύμου σε έγγραφα τα οποία έχουν εκδοθεί από τις ίδιες αρχές, εν προκειμένω τις ελληνικές, επιφέρει δυσχέρειες τόσο στις συναλλαγές, όσο και στην ταυτότητα του προσώπου, καθώς και των συγγενικών του προσώπων. Η Αρχή επισημαίνει όμως, ότι ο Νομάρχης οφείλει να κρίνει με μοναδικό γνώμονα το αν εξυπηρετείται το συμφέρον του αιτούντος και όχι πιθανή αμέλειά του αιτούντος κατά το παρελθόν. Επιπλέον, η φωνητική απόδοση στα ελληνικά με σημαντική απόκλιση από την αυθεντική εκφορά, εν προκειμένω στην ουγγρική γλώσσα, θα μπορούσε να εκληφθεί ως βλάπτουσα το ηθικό συμφέρον του αιτούντος. Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα μπορούσε να διατυπωθεί η άποψη ότι το όνομα, ως στοιχείο της προσωπικότητας, δεν θα πρέπει να έχει φωνητικές αποκλίσεις σε έγγραφα που εκδίδουν αρχές διαφορετικών χωρών. Άλλωστε, η αποφυγή της φωνητικής απόκλισης κατά την απόδοση του ονόματος έχει ήδη απασχολήσει το Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων το οποίο έχει επισημάνει τα ακόλουθα: *«Διαπιστώνεται συναφώς ότι, κατά τη Συνθήκη, ουδόλως απαγορεύεται η με λατινικούς χαρακτήρες γραφή ελληνικού ονοματεπωνύμου στα ληξιαρχικά βιβλία κράτους μέλους, το οποίο χρησιμοποιεί το λατινικό αλφάβητο. Υπό τις συνθήκες αυτές, στο εν λόγω κράτος μέλος εναπόκειται να καθορίζει τις σχετικές λεπτομέρειες εφαρμογής διά της νομοθετικής ή διοικητικής οδού και σύμφωνα με τους κανόνες που προβλέπονται από τις διεθνείς συμβάσεις που έχει συνάψει στον τομέα των ληξιαρχικών πράξεων.*

Οι κανόνες αυτού του είδους πρέπει να θεωρούνται ως ασυμβίβαστοι προς το άρθρο 52 της Συνθήκης μόνον κατά το μέτρο που η εφαρμογή τους δημιουργεί τέτοια αμηχανία για τον Έλληνα υπήκοο ώστε να βλάπτει, πράγματι, την ελεύθερη άσκηση του δικαιώματος εγκαταστάσεως που το άρθρο αυτό του διασφαλίζει.

Αυτό συμβαίνει στην περίπτωση κατά την οποία η νομοθεσία του κράτους εγκαταστάσεως υποχρεώνει τον Έλληνα υπήκοο να χρησιμοποιεί, κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, γραφή του ονοματεπωνύμου του προκύπτουσα από τον μεταγραμματισμό στα ληξιαρχικά βιβλία, αν η εν λόγω γραφή είναι τοιαύτη ώστε η προφορά να αλλοιώνεται και αν η παραμόρφωση αυτή τον εκθέτει στον κίνδυνο οι ενδεχόμενοι πελάτες του να πάθουν σύγχυση περί τα πρόσωπα.»¹ (οι υπογραμμίσεις δικές μας).

¹ 61991J0168 ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (ΔΕΚ, ΕΚΤΟ ΤΜΗΜΑ) ΤΗΣ 30ΗΣ ΜΑΡΤΙΟΥ 1993. - ΧΡΗΣΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΚΑΤΑ STADT ALTENSTEIG - STANDESAMT ΚΑΙ LANDRATSAMT CALW - ORDNUNGSAMT.